



LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

REZOLIUCIJA DĖL RUSIJOS FEDERACIJOS VEIKSMŲ UKRAINOJE PRIPAŽINIMO GENOCIDU IR SPECIALIOJO TARPTAUTINIO BAUDŽIAMOJO TRIBUNOLO ĮSTEIGIMO RUSIJOS AGRESIJOS NUSIKALTIMUI IŠTIRTI

2022 m. gegužės 10 d. Nr. XIV-1070
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

remdamasis Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. vasario 24 d. rezoliucijos Nr. XIV-930 „Dėl Rusijos ir Baltarusijos agresijos prieš Ukrainą“, 2022 m. balandžio 12 d. rezoliucijos Nr. XIV-1010 „Dėl Rusijos Federacijos vykdomos agresijos ir karo nusikaltimų Ukrainoje pasmerkimo“ ir Ukrainos Aukščiausiosios Rados 2022 m. balandžio 14 d. pareiškimo „Dėl Rusijos Federacijos vykdomo genocido Ukrainoje“ nuostatomis;

primindamas Lietuvos Respublikos Seimo 2005 m. lapkričio 24 d. pareiškimą „Dėl politinių represijų ir badmečio aukų Ukrainoje 1932–1933 m. paminėjimo“, kuriuo pripažįstama, kad 1932–1933 m. Stalino totalitarinio komunizmo režimas vykdė sąmoningą, kruopščiai suplanuotą ukrainiečių tautos genocidą;

sveikindamas Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos 2022 m. balandžio 28 d. rezoliuciją „Rusijos Federacijos agresija prieš Ukrainą: atsakomybės už rimtus tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus ir kitus tarptautinius nusikaltimus užtikrinimas“ ir joje išdėstytą raginimą steigti tarptautinį baudžiamąjį tribunolą Rusijos Federacijos įvykdytam agresijos nusikaltimui bei kitiems karo nusikaltimams ištirti ir įvertinti;

vadovaudamasis Konvencijos dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį bei Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto nuostatomis;

pabrėždamas tarptautinį teisinį valstybių įsipareigojimą bendradarbiauti siekiant nutraukti visuotinai pripažintų tarptautinės teisės normų, įskaitant genocido draudimą, pažeidimus, nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus;

būdamas įsitikinęs, kad Rusijos Federacijos pradėto karo pagrindinis tikslas yra Ukrainos tautos ir jos tapatybės naikinimas bei jos teisės į nepriklausomą vystymąsi paneigimas;

atsižvelgdamas į viešus Rusijos Federacijos prezidento ir kitų pareigūnų pareiškimus bei raginimus valstybės valdomose visuomenės informavimo priemonėse naikinti Ukrainos tautą;

smerkdamas Rusijos Federacijos politiką, iškreipiančią Ukrainos tautos tapatybę ir nepriklausomybės troškimą, skleidžiant melagingas ideologemas, grįstas sąmoningai klaidingu ir manipuliaciniu Ukrainos patriotizmo tapatinimu su nacizmu;

atsižvelgdamas į Rusijos Federacijos politikos, nukreiptos į masinį Ukrainos gyventojų naikinimą, Ukrainos suvereniteto ir teritorijos vientisumo pažeidimą bei pastangų likviduoti Ukrainos valstybingumą nuoseklumą ir sistemiškumą;

pabrėždamas, kad baudžiamosios veikos pagal tarptautinę teisę, ypač Konvencijos dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį nuostatas, apima genocidą, susitarimą vykdyti genocidą, tiesioginį ir viešą kurstymą vykdyti genocidą, pasikėsinimą vykdyti genocidą, bendrininkavimą vykdant genocidą;

matydamas, kad yra aiškių ir pakankamų įrodymų, kad Rusijos Federacijos ginkluotosios pajėgos, vadovaujamos prezidento Vladimiro Putino, vykdo sistemingas, sunkius karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui prieš Ukrainos žmones;

remdamasis tuo, kad Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų įvykdyti nusikaltimai apima:

1) masinius Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų ir samdinių vykdomus karo nusikaltimus Ukrainos teritorijoje (ypač Bučos, Irpinės, Mariupolio, Borodiankos, Gostomelio miestuose ir daugelyje kitų Ukrainos gyvenviečių), siekiant visiškai ar iš dalies sunaikinti ukrainiečių tautą, palaužiant jos dviasią, žudant ištisas šeimas, įskaitant vaikus, grobiant juos, kankinant, prievartaujant, žaginant, tyčiojantis iš nužudytųjų ir nukankintųjų kūnų; išlaisvinus Rusijos Federacijos okupuotas teritorijas, tokių siaubingų, nežmoniškų ir ciniškų faktų vis daugėja ir dar daugiau gali būti fiksuojama ateityje;

2) Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų sistemingas tyčines civilių gyventojų žudynes, sąmoningai taikantis į juos, civilinius objektus, ypač saugomus objektus (ligonines, gimdymo namus, mokyklas, vaikų darželius), taip pat tyčinį kūrimą gyvenimo sąlygų, sukeliančių išskirtines kančias Ukrainos žmonėms, įskaitant gyvenviečių blokadą, humanitarinės pagalbos ir civilių gyventojų evakuacijos trukdymą, pagrindiniams žmonių poreikiams tenkinti būtinų infrastruktūros objektų užgrobimą ir tyčinį naikinimą;

3) masinį moterų ir vaikų seksualinį išnaudojimą; prievartavimų, išžagininimų aukomis tapusios moterys ir mergaitės sužalojamos fiziškai, o išgyvenusios kenčia dėl neatitaisomų psichologinių traumų;

4) prievartinį ukrainiečių vaikų perkėlimą į Rusijos Federacijos teritoriją ar laikinai jos kontroliuojamas teritorijas, siekiant sunaikinti jų ukrainietišką tapatybę, taip pat tūkstančių civilių Ukrainos gyventojų išvaramą iš jų namų ir deportavimą į Rusijos Federacijos teritoriją;

5) plačiai paplitusius sistemingus fizinio ir psichologinio smurto atvejus prieš Ukrainos gyventojus, Ukrainos valdžios ir vietos valdžios, visuomeninių organizacijų atstovus, kitus vietos aktyvistus, žurnalistus, dvasininkus ir Ukrainos visuomenėje autoritetą turinčius asmenis;

6) sistemingus Rusijos Federacijos veiksmus, kuriais siekiama sudaryti sąlygas laipsniškam Ukrainos valstybės sunaikinimui, pažeidžiant jos saugumą ir naikinant šalies ekonominį potencialą, griauinant ekonominę infrastruktūrą (darant žalą grūdų saugykloms, trikdant sėją, blokuojant prekybinius jūrų kelius, naikinant elektros ir dujų infrastruktūrą ir kt.);

7) Ukrainos muziejų, istorinių paminklų, kulto vietų, knygų ukrainiečių kalba naikinimą, ukrainiečių kalbos vartojimo draudimą ir prorusiškos orientacijos švietimo rusų kalba įvedimą okupantų kontroliuojamose teritorijose, taip tikintis ištrinti kultūrinius, istorinius ir kalbinius bruožus, vienijančius Ukrainos tautą;

8) Holokausto atminimo įamžinimo naikinimą, įskaitant Babin Jaro Holokausto memorialo apgadinimą,

pripažįsta Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų ir jos politinės bei karinės vadovybės vykdomą ginkluotą plataus masto agresiją – karą – prieš Ukrainą, prasidėjusią 2022 m. vasario 24 d., Ukrainos tautos genocidu;

ragina Jungtines Tautas, Europos Parlamentą, Europos Tarybos Parlamentinę Asamblėją, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos Parlamentinę Asamblėją, NATO Parlamentinę Asamblėją, užsienio šalių parlamentus ir vyriausybes pripažinti Rusijos Federacijos vykdomą Ukrainos tautos genocidą, karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui bei siekti atsakomybės už šiuos nusikaltimus;

pasisako už tai, kad suvienytomis tarptautinės bendruomenės pastangomis ir remiantis istorijoje žinomais precedentais (Niurnbergo, Tokijo, Siera Leonės ir kitų specialiųjų tribunolų pavyzdžiu) būtų įsteigtas Specialusis Tarptautinis Baudžiamasis Tribunolas (toliau – Specialusis Tribunolas) Rusijos agresijos nusikaltimui prieš suverenią Ukrainą ištirti ir įvertinti bei kaltiesiems patraukti atsakomybėn;

pareiškia, kad Lietuvos Respublika neapsiribos 2022 m. vasario 28 d. pateiktu ieškiniu Tarptautiniam baudžiamajam teismui ir aktyviai dalyvaus steigiant Specialųjį Tribunolą, remdama Ukrainos pastangas kartu su tarptautinėmis organizacijomis ir kitomis valstybėmis įsteigti legitiminį aukščiausio lygio politinį pritarimą turintį tribunolą;

laikosi nuomonės, kad teisingumas bus įvykdytas tik tada, kai atsakomybėn bus patraukti Rusijos valstybės vadovai, kiti aukščiausiojo rango nusikaltimų vykdytojai ir tiesioginiai vykdytojai;

pritaria tam, kad Specialusis Tribunolas turėtų galią išduoti tarptautinius arešto orderius ir nebūtų apribotas valstybės imuniteto arba valstybių ir vyriausybių vadovų bei kitų valstybės pareigūnų imuniteto;

kreipiasi į kitas valstybes, kad jos pasinaudotų universaliosios jurisdikcijos principu tiriant ir patraukiant baudžiamojon atsakomybėn už nusikaltimus žmoniškumui, genocido ar karo nusikaltimus, padarytus už jų teritorijos ribų;

konstatuoja, kad Rusijos Federacija, kurios karinės pajėgos bombardavimo taikiniai sąmoningai ir sistemingai renkasi civilinius objektus, yra terorizmą remianti ir vykdanči valstybė.

Seimo Pirmininkė

Viktorija Čmilytė-Nielsen